

ARGUS

de stem van sprakeloze wilde dieren

Inhoud

3

Harm Niesen. **De Snotpierik.** Na vele jaren van jagende boeren in de 2e Kamer wordt het hoog tijd voor mensen met echte kennis van de natuur.

4

Rita Stockmann. **Bezigheden Faunafonds steeds verder af van intentie Flora- en faunawet.** Over de grote invloed van jacht-gezinde organisaties en individuen binnen het Faunafonds

6

Leo van den Bergh. **Het rampzalige overheidsbeleid wilde ganzen.** Telkens weer zwicht de overheid voor de boeren/jagers lobby om ganzenjacht te rechtvaardigen in het kader van schadepreventie.

8

Lowie E. van Liere en Bram E. van Liere. **De herintroductie van de otter in Nederland met Argusogen bekeken.** Over de weinig succesvolle uitzetting van otters in de Wieden in de kop van Overijssel.

13

Nike Koffeman. **Zwijnen slachtoffer van wilde verhalen en slecht onderzoek.** De hetze tegen wilde zwijnen op de Veluwe blijkt op geen enkele manier te worden gesteund door adequate cijfers of wetenschappelijk onderzoek.

15

Heinz Stockmann. **Jachtpraktijk in het zwartwild terrein.** Over hoe er in de jagerswereld wordt gedacht en gedroomd over (druk)jacht.

16

Jan Bouterse. **Herintroductie van wilde dieren.** Verslag van een symposium van LNV over het uitzetten van wilde dieren..

19

Betty de Jong. **De buit van de vos.** Vaste rubriek over actueel dierenleed in de media.

20

Rita Stockmann. **De Faunabescherming hekelte rapport Oord Faunatechniek.** Hoe een bureautje uit Groningen de provincie Gelderland voorlicht over de stand van zaken rond het bijvoeren van zwijnen op de Veluwe..

23

Pauline de Jong. **Huilen om De Beer: De ondergang van een uniek natuurgebied** Boekbespreking.

24

Harry Voss. **Jachthutten.nl** Vandalisme.

In dit nummer wordt veel aandacht besteed aan de herintroductie van de otter in Nederland. Zie het artikel van Van Liere en Van Liere en ook het verslag van het symposium herintroducties van Jan Bouterse.
Foto: Geurt Besselink.

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het kwartaal tijdschrift van De Faunabescherming. Argus wordt toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via postbanknummer 116072 te Renkum.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar en ontvangen jaarlijks de Fauna-nieuwsbrief.

Indien u de Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum, Postbanknummer 116072.

Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen: donateurs.adm@faunabescherming.nl

Bij betaling vanuit het buitenland dient men de volgende codes te gebruiken:

IBAN: NL36 PSTB 0000 1160 72 en BIC: PSTB NL21.

Secretariaat

Mw. A.P. de Jong, Amsteldijk Noord 135,

1183 TJ Amstelveen,

Telefoon (020) 641 07 98, Telefax (020) 647 37 00,

E-mail: info@faunabescherming.nl

Penningmeester

Mw. I. v.d. Abeele, Korenbloemstraat 30,

6871 WE Renkum,

Telefoon (0317) 318487

Bestuur

I. v.d. Abeele, M.C.J. Bouterse, G.A. Ellenbroek,

A.P. de Jong, N. Koffeman, H.H. Niesen, R. Stockmann,

M. Thieme, S.H.D. Voss.

Medewerkers

Leo van den Bergh, Jan Bouterse, Gerard Ellenbroek,

Pauline de Jong, Harm Niesen.

Redactieadres

Gerard Ellenbroek, Ratelaar 47, 7322 GM Apeldoorn,

Telefoon (055) 360 360 6,

E-mail: redactie.argus@faunabescherming.nl

Website

www.faunabescherming.nl

Lay-out

Van Berkum Graphics, Zwaag

Druk

Drukkerij Hooiberg, Epe

Knipselkrant

Zes keer per jaar verschijnt de FaunaKnipselkrant, een bloemlezing van de in de Nederlandse pers verschenen artikelen over jacht en faunabeleid. U kunt zich abonneren door overmaking van € 8,- per jaar op postbanknummer 116072 ten name van donateursadministratie

De Faunabescherming te Renkum, onder vermelding van 'knipselkrant'. Voor de krant bestemde knipsels kunnen worden gestuurd naar: Fauna-Knipselarchief, Schelfhoutplantsoen 10, 1701 NG Heerhugowaard.

Doelstelling

De Faunabescherming is een niet-gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het bepleiten van verbetering in de wetgeving, het propageren van onderzoek en het bekendmaken van onderzoeks-resultaten aan beleidsinstanties en publiek.

De 'Snotpierik'

HARM NIESEN

Er was eens, ruim 50 jaar geleden, een jongetje in de eerste klassen van de HBS die wel eens wat hinderlijk was in de ogen van zijn leraar Nederlands. Als het écht te erg werd, bracht deze leraar zijn zwaarste geschut in stelling en werd het jongetje ervan beschuldigd een "Snotpierik" te zijn. Tot voor kort vermocht het jongetje niet in te zien, waarom dit zo ongeveer het zwaarste scheldwoord was dat een getergde leraar in die dagen met goed fatsoen kon hanteren. Nu wel. Sinds enkele jaren bivaakkeert er een heuse Pierik in de 2e Kamer en inderdaad: een ernstiger belediging dan daarmee vergeleken te worden is voor het jongetje niet denkbaar. De vleesgeworden belichaming van alles waar het jongetje een afkeer van heeft. Een diepgeworteld geloof in de superioriteit van mensen, en in dit geval met name boeren, boven alles wat zich in de natuur afspeelt. Verkrachting van het begrip "rentmeesterschap", natuur heeft slechts waarde als zij door mensen kan worden gebruikt en ge-exploiteerd. De mens als kroon op de schepping en heerser over al wat leeft. Hovaardigheid ten top. De eerste regel van de Flora- en faunawet had moeten luiden dat er in de natuur geen rangen en standen zijn, dat alle levensvormen met respect en gelijkwaardig behandeld dienen te worden en dat mensen niet een principiële belangrijker onderdeel van de natuur uitmaken dan andere levende wezens. Men schijnt tot een extreme en wereldvreemde groepering te behoren, als men de dood van een geharpoeneerde blauwe vinvis ernstiger vindt dan de dood van tien Japanners. Biologisch is de bevoordeling van de eigen soort logisch en verklaarbaar, een weldenkend mens zou in deze bevoordeling op z'n minst nuances moeten aanbrengen. Ooit probeerde een 2e Kamerlid van een andere, meer vrijheidslievende - althans in naam - partij, ons duidelijk te maken dat de mens nu eenmaal boven de dieren staat. En dat, mocht hij daar zin in hebben, hij volkomen rechtmatig een willekeurige hond zonder enige reden dood zou mogen schoppen. Na tamelijk expliciet duidelijk te hebben gemaakt wat wij daarvan dachten, deed hij een poging om over de tafel heen, zijn toevlucht te nemen tot fysiek geweld. Inderdaad, behalve 2e Kamerlid was ook hij boer. Naar een verantwoord faunabeheer? Uitgesloten, niet zolang er Pierikken in de 2e kamer huizen. Uit betrouwbare ambtelijke bron vernemen wij dat het zelfs de vorige minister van LNV, zelf boer, te erg werd en dat hij pogingen heeft ondernomen de invloed van deze woordvoester van de jagende boeren natuurbeheerders definitief het zwijgen op te leggen. Die poging is duidelijk mislukt helaas, maar het maakt de huidige voorzitter van de grootste natuurbeschermingsorganisatie in ons land, de verantwoordelijke voor de landelijke vrijstelling voor de bejaging van de vos en de bedenker van de ganzenopvanggebieden een klein beetje minder onsympathiek. Maar ondertussen blijft de boeren-jagers mentaliteit dus maatgevend voor het natuurbeleid in ons land. Niet dat het vroeger allemaal zoveel beter was, maar het is onweerlegbaar dat een decennium geleden de meeste politieke partijen beschikten over vertegenwoordigers in de 2e Kamer die wisten waar ze het over hadden. Bij de grote politieke partijen is dat nu absoluut niet meer het geval. Oorverdovende stilte of dom boerengeblaat, verder schijnen de grote politieke partijen op dit moment niet te kunnen komen. Voorlopig zijn er waarschijnlijk geen verkiezingen voor de 2e Kamer. Een prachtige gelegenheid voor de aanhangers van de grootste politieke partijen om ervoor te zorgen dat er bij de volgende verkiezingen wel mensen met kennis van en hart voor de natuur in de Kamer komen. Misschien wordt de huidige ellendige impasse dan eindelijk doorbroken.

Bezigheden Faunafonds steeds verder af van intentie Flora- en faunawet

RITA STOCKMANN

Bij de invoering van de Flora- en faunawet in 2002 werd het Bestaande Jachtfonds omgedoopt tot Faunafonds met als wettelijke taak: "Het bevorderen van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade door in het wild levende dieren, alsmede het verlenen van schadevergoeding aan boeren bij schade door dieren". Het Faunafonds adviseert de provincies en de minister bij de uitvoering van door de Flora- en faunawet opgelegde taken. In de praktijk betekent dit, dat elke door de provincie aan jagers verleende ontheffing door het Faunafonds van een advies moet worden voorzien. Wanneer de provincie vervolgens in afwijking van een instemmend advies toch geen ontheffing verleent dan zijn eventuele financiële claims van boeren, als stok achter de deur, voor rekening van de provincies.

Het Faunafonds dijt uit

Het bestuur van het Faunafonds bestaat uit negen leden, waaronder de voorzitter. Zes leden moeten naar evenredigheid afkomstig zijn uit kringen van de jacht, de landbouw

en de natuurbescherming. Eén lid dient te komen uit kringen van de wetenschap met deskundigheid op het gebied van dierecologie en één uit kringen van de dierenbescherming met deskundigheid ten aanzien

van dierenwelzijn. Aan de hand van het zelf ontworpen Handboek Faunaschade, dat overigens nooit wetenschappelijk is getoetst, laat staan dat het te gebruiken is als schade-criterium voor het verstrekken van ingrijpende maatregelen inzake de fauna, oordeelt het bestuur over aangevraagde ontheffingen. Omdat in het Handboek vermeld staat welke dieren op welke gewassen allemaal schade zouden kunnen aanrichten en het geweer ook altijd als verjaagmiddel staat vermeld, hoeft het bestuur of de secretaris alleen maar te sjabloneren. En hup daar rollen de instemmende adviezen weer richting provincies.

Daarnaast zijn er in het alsmaar uitdijende fonds vier consultants faunazaken actief, die in verschillende delen van het land te consulteren zijn. Externe schadetaxateurs werken op contractbasis en verder lopen er nog 13 personen in de burelen rond voor diverse ondersteunende bureautaken.

Onderzoek heeft geen prioriteit

Het ter hand nemen of bevorderen van wetenschappelijk onderzoek om schade te voorkomen zoals de wet voorschrijft, heeft duidelijk niet de voorkeur, te oordelen naar een passage in een verslag van het bestuur onder het kopje: "Onderzoek Faunafonds. Er is een overzicht van onderzoeken die zijn of

*Jagers hebben zich maar wat graag over het Faunafonds ontfemd...
Foto: Archief De Faunabescherming.*

werden uitgevoerd. Uit het overzicht blijkt dat het saldo van het fonds voor onderzoek door de jaren afneemt. Dat was ook de bedoeling". Wat wordt er met deze opmerking bedoeld? En als die pot geld op is wordt die dan niet meer aangevuld? Merkbaar resultaat van onderzoek in de vorm van alternatieve verjaging blijft overigens uit. Er zijn weliswaar onderzoeken uitgevoerd, zoals een literatuuronderzoek naar o.a. ganzen, knobbelzwanen, vossen en muizen, en een onderzoek naar vogelwering in de fruitteelt, maar geen enkel onderzoek lijkt tot nu toe te resulteren in een structurele verhoging van het aantal afwijzingen op verzoeken om beschermde dieren te mogen doden. Van het stimuleren van alternatieven voor het gebruik van het geweer in adviezen aan de provincies is nauwelijks sprake. Wel van een studiereisje van directie en medewerkers van negen dagen naar de Verenigde Staten (Washington, Delaware, Maryland en Denver) voor bestudering van experimenten met afweermiddelen. In het verslag van het reisje wordt geconcludeerd dat je geen oude schoenen moet weggooien enz., wat gelezen moet worden als: alles maar bij het oude laten. En dat is niet zo verwonderlijk wanneer je de samenstelling van het bestuur en de consultants in ogenschouw neemt.

Jagersklik

Zoals de wet voorschrijft acteren er twee personen uit kringen van de jacht binnen het bestuur. Sinds de oprichting is dat de heer Alferink, de onlangs gepensioneerde directeur van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV), en de heer Schellekens, de voormalige consultant KNJV Nederland-zuid, thans directeur van de Nederlandse Vereniging van Rentmeesters. De uit landbouwkringen afkomstige heer Hakvoort, tevens jagermeester van de KNJV jagersclub Wild Beheer Eenheid (WBE) Wieringermeer heeft zojuist afscheid genomen van het Faunafonds en wordt opgevolgd door de heer De Koeijer, plv voorzitter van de stuurgroep Innovatie Landbouwwontwikkeling van de ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie). Hij jaagt en is lid van de KNJV WBE Schouwen-Duiveland. Deze meneer werd, tegen de bestaande regels voor voordracht van het Faunafonds in, door de landbouworganisatie pardoos op de bestuursstoel gehesen. De tweede agrariër is het Overijsselse CDA statenlid de heer Slijkhuis. De tweede *nieuwkomer* in het Faunafonds in 2008 is de heer Van der Klift. Tot 2002 rentmeester van Natuurmonumenten en mede-oprichter van de jagersclub Faunabeheer Utrecht. Zijn conduitestaat

bestaat voornamelijk uit het wegpesten of laten doodschieten van vossen in spraakmakende natuurterreinen van Natuurmonumenten. De Faunabescherming heeft diverse keren de degens met hem gekruist bij de rechtbank. Voor de goede orde! Hij legt beslag op een van de twee plaatsen namens de *natuurbescherming*. De andere natuurbeschermingsplaats wordt ingenomen door de heer Bosman, de vroegere baas van de heer van der Klift bij Natuurmonumenten.

Verder is er één lid benoemd uit de wetenschap. De heer Foppen heeft zijn sporen in de wetenschap voornamelijk verdiend in onderzoeken naar de invloed van het verkeer op broedvogelpopulaties en dassen, muisensoorten en niet bejaagbare vogelsoorten. Boeren, jagers, politiek en wetenschap gaan nu eenmaal niet samen en in dat opzicht valt er vanuit de wetenschap weinig te schaven aan de exponenten daarvan. Eén plaats is gereserveerd voor de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, een organisatie die absoluut niet past in dit gezelschap en niet is opgewassen tegen de jagersovermacht en jagersinvloeden in het fonds. Door jagers, agrariërs en provincies wordt bij herhaling getracht rechtzaken te beïnvloeden door zowel de natuurbescherming als de Dierenbescherming mede verantwoordelijk te houden en als excuus Truus op te voeren voor het flatteren van onthefingen voor het doden van beschermde diersoorten. Het gezelschap wordt voorgezeten door het vroegere Tweede Kamerlid van de Partij van de Arbeid, de heer J.S. Huys. Om het bestuur in zijn huidige samenstelling veilig te stellen is er onlangs een wetswijziging doorgevoerd om de bestuursleden geen 8 jaar, maar zelfs 12 jaar de mogelijkheid te geven aan het pluuche te blijven plakken.

Naast de belangrijke jagersinbreng in het bestuur van het Faunafonds blijken ook nog eens tenminste twee van de vier consultants lid te zijn van jagersverenigingen en wel in Friesland, een lid van KNJV-WBE De Lauwers, en in Zeeland, een lid van KNJV-WBE Reimerswaal.

Hoge schadevergoedingen

Het bestuur van het Faunafonds blijkt geenszins wakker te liggen van hoge, uit te keren schades. Onlangs besloot het bestuur

De website van het Faunafonds is ook nog niet helemaal af. Desondanks wordt onvoldoende gefrankeerde post geweigerd...

schades aan de landbouw tot €5.000 te accepteren en deze buiten de vergaderingen om af te laten handelen door de secretaris. Dat scheelt tijd en papier, zo redeneert het fonds. Aan de geldmiddelen schort het ze niet, althans voorzover het wordt uitgegeven aan subsidieregelingen en schadevergoedingen voor de boeren. Die regelingen worden met het jaar ingewikkelder en natuurlijk stijgen de uit te keren bedragen navenant. Alleen al het project ganzenverjaging, waarbij overigens ook nog eens 60.000 ganzen werden doodgeschoten, kostte zo'n €10.000.000. De agrarische Natuurverenigingen, ofwel de boeren, wisten daar wel raad mee. Ook het secretariaat kostte in 2006 meer dan is uitgegeven aan preventie van schade door beschermde dieren, namelijk ruim €230.000. Personele kosten en bestuurskosten niet meegerekend. Alleen al de kosten voor schadefixaties voor uitkeringen aan boeren, uitgevoerd door derden, bedroegen in 2006 ongeveer €1,4 miljoen. Tot slot werd €400.000 van de €835.000, die bestemd was voor onderzoek en voorlichting, gedoneerd voor een AJO-plaats bij de bijzondere leerstoel Faunabeheer aan de Universiteit van Wageningen. Die leerstoel is een initiatief van ... de KNJV! Bijna alle posten op de begroting voor 2006 zijn fors overschreden. Maar er zal geen dier minder om zijn geschoten.

Alles overziend kunnen we vaststellen dat we hier te maken hebben met een uitgekende strategie van jagerszijde. De jagers hebben zich maar wat graag ontfemd over een adviescollege met veel invloed. En boeren zijn natuurlijk altijd overal te vinden waar geld te halen valt. Voor in het wild levende dieren een fatale combinatie. En dat is toch echt niet de intentie van de Flora- en faunawet geweest.

Het rampzalige overheidsbeleid wilde ganzen

LEO VAN DEN BERGH

Grauwe gans. Foto: Harm Niesen

Het 'verjaag of gedooogbeleid' dat door de opeenvolgende kabinetten Balkenende in de plaats werd geschoven van de deugdelijke bescherming die de Flora- en faunawet aan onze overwinterende wilde ganzen boogde te bieden, ontwikkelt zich steeds méér in de richting van een ongecontroleerde uitoefening van ordinaire plezierjacht, waarbij het er helemaal niet meer om gaat schade te voorkomen, maar daarentegen het bijeen schieten van grote tableaux voorop staat. Dit alles compleet met vaste jachthutten, lokfluiten, plastic lokganzen et cetera. Een en ander staat op gespannen voet met de belangrijke positie die ons land inneemt als overwinteringsgebied van honderdduizenden West-Palearticische ganzen. Dankzij de confessioneel-liberale pro-jacht lobby in regering en parlement, een halfslachtige opstelling van de Partij van de Arbeid en zogenaamd wetenschappelijke adviezen door een discutabel ganzenspecialist van een met handen en voeten aan de overheid gebonden instituut, is ons land afgegleden naar een niveau dat werkelijk alles tart en allang het predikaat 'beschaafd' vór achter zich heeft gelaten. Het is te danken aan deze absolute normloosheid dat onvervangbare ecologische waarden tot op het bot worden uitgebeend en dat de rechtsorde volledig wordt verkracht. Tot oneer en een kwalijk soort glorie van jagers en boeren!

Kaliwaal

Op donderdagochtend 27 december 2007 was het weer eens goed raak in het Land van Maas en Waal. De ganzen, die van de slaapplaats de Kaliwaal bij Boven-Leeuwen,

gemeente Druten, naar de binnendijkse voedselgebieden vlogen, werden daar onthaald op een waar spervuur dat de zogenaamde faunabeheerders van de plaatselijke wildbeheereenheid voor hen in petto bleken te hebben. Beschermd of onbeschermd, het deed er kennelijk niet toe voor de nimrods, die zich duidelijk weer in de goede oude tijd waanden, toen er nog vrijelijk en puur voor de lol op wilde ganzen geknald mocht worden. Het spits werd afgebeten door een groep toendrarietganzen, die in het halfdonker op geringe hoogte in de richting Altforst vertrokken. Zij waren nog niet uit het zicht verdwenen of er klonken enkele salvo's die weinig te raden overlieten. Niks schadepreventie: gewoon ordinaire ganzenjacht! En dat, terwijl er helemaal niet op rietganzen mag worden geschoten! Even later gingen er duizenden kolganzen en grauwe ganzen op de wieken die in dezelfde richting vertrokken. Dit had kanonnades tot gevolg die konden wedijveren met barbaarse jachtpartijen welke enkele weken eerder in Midden-Europa werden geobserveerd. Waarschijnlijk in de veronderstelling dat het tóch niet zou opvallen dat er in de polder geknald werd, poogde men kennelijk alle op voorraad zijnde hagelpatronen er nog vóór oudjaar doorheen te draaien, zodat het bij tijd en wijle klonk alsof er seriegeschakelde zevenklappers werden afgestoken. Dat waren dus semi-automatische jachtgeweren: volkomen onnutte wapens bij het preventief bejagen van dieren die mogelijk enige overlast voor landbouwgewassen zouden kunnen veroorzaken. Die wapens dienen daarom dus bij wet verboden te zijn! Laverend tussen de

dilemma's 'ordentelijk tellen van de aanwezige vogels', 'numeriek de jachtdruk kwantificeren' óf 'enkele van die dierenbeulen eens duchtig de oren gaan wassen', koos ik uiteindelijk voor de twee eerste opties en kon zodoende vaststellen, dat er binnen een straal van maximaal drie kilometer van de slaapplaats minstens 150 schoten werden afgevuurd in een tijdspanne van hoogstens anderhalf uur. Het aantal aanwezige vogels omvatte maximaal 550 grauwe ganzen, 4000 kolganzen en zevenhonderd (niet bejaagbare) toendrarietganzen. Ook een overtrekkend groepje (niet bejaagbare) brandganzen bleek niet veilig te zijn voor de schietgrage hobbyjagers. Vervolgens vlogen er de hele

dag ganzen rond die overduidelijk binnen het schootsveld van de geweren waren geweest, getuige hun gehavende vleugels. Zij waren in ieder geval nog fortuinlijker dan de familieleden waarnaar zij luidroepend op zoek waren en die deze ochtendvlucht naar hun, voor de overleving noodzakelijke, voedselterreinen op maaisoppelvelden en drijfmaten komkleigraslanden met een onnutte dood hadden moeten bekopen.

'Wassen neus'

De Maas en Waalse misstanden staan bepaald niet op zichzelf. Uit talloze pleisterplaatsen in ons hele land komen eensluidende berichten: het 'verjaagbeleid' is een wassen neus en volkomen ontaard in het ongecontroleerd beoefenen van de hobbyjacht. Met dit verschil: vroeger was daaraan de bepaling verbonden dat er vanaf een half uur voor zonsopkomst tot 10.00 uur in de ochtend gejaagd mocht worden, terwijl dit thans gedurende het gehele etmaal het geval lijkt te zijn. Zolang men het maar onder de noemer 'schadepreventie' weet te brengen. Op een dergelijke laakbare wijze wordt er ook al jarenlang in volslagen duisternis op smienten geschoten, louter om het enkele feit dat deze kleine eenden 's nachts wat kort gras komen eten op percelen waar gesubsidieerde schapen grazen. De overheid dekt zich in door wetenschappelijk advies in te winnen bij het Wageningse onderzoeksinstituut Alterra, waar als een spin in het web al jarenlang Bart Ebbinghe meent de wijsheid in pacht te hebben. Dat moge zo zijn, maar eenieder weet dat er goede en minder deugdelijke pachters bestaan. En Ebbinghe vormt daarin een wel erg bedenkelijke categorie. Dat moge blijken uit de flagrante nonsens

De Kaliwaal bij Boven-Leeuwen in de Betuwe verandert bij tijd en wijle in een waar slagveld voor ganzen.

Foto: Archief De Faunabescherming.

*Kolgans.
Foto: Harm Niesen*

die uit de mond van deze 'specialist' op 15 december 2007 door De Gelderlander werd opgetekend, en waarin Ebbinghe beweert dat 'de gans' bijna was uitgeroeid op het moment waarop hij dertig jaar geleden met zijn onderzoek begon. Terwijl er thans volgens hem 'te véél' zijn. Voor de goede orde: Ebbinghe heeft het hier kennelijk over de grauwe gans, maar hij weet in feite alléén maar iets af van de rotgans en de brandgans en heeft aan andere soorten nooit deugdelijk onderzoek gedaan. Dit leidde er toe dat hij enkele jaren geleden beweerde, dat er van de kolgans in ons land bést twintigduizend vogels per seizoen kunnen worden afgeschoten, zonder de populatieomvang te schaden. Een onderzoeker die zulke ongefundeerde humbug verkoopt, kletst natuurlijk alleen maar jagers en schietgrage opdrachtgevers naar de mond en is het predikaat 'wetenschapper' feitelijk onwaardig. Ik denk dan ook niet dat de wetenschap eronder zou lijden wanneer zo'n figuur uit haar gelederen werd verwijderd. Intussen laten de Haagse en provinciale opdrachtgevers zich door deze onversneden charlatan peperdure knollen voor verdroogde citroenen verkopen. Dat is dus tweemaal niks! Men kan nu zélf wel invullen wat het hieruit voortspruitende 'beleid' helemaal waard is.

Discutabel

Het is op zichzelf natuurlijk al te gek voor woorden dat de overheid de zorg voor onze wilde fauna zonder enige maatschappelijke discussie in de handen van hobbyjagers heeft gelegd. Het zou er op neerkomen, dat het toezicht op het welzijn van kleuters, peuters en pubers werd toevertrouwd aan een club pedofielen en dat notoire pyromanen de nationale brandveiligheid onder hun hoede kregen. Maar in dit geval spelen er nog méér variabelen een discutabele rol.

Zo is het vergunningenbeleid en het toezicht op de naleving daarvan bij de provinciale overheden gelegd. In ons land mogen dus dertien provinciale bestuurscolleges, die absoluut niets weten omtrent de actuele

stand van de verschillende soorten en populatiegroepen van dieren die hun broedgebieden tot diep in Siberië hebben, bepalen of, waar en hoe er op de vogels gejaagd mag worden. En het toezicht wordt niet zelden uitgeoefend door zelfjagende ambtenaren. Inderdaad: het wilde westen ten top! Met de belangen van de hobbyjagende fakenatuurbeheerder en de natuurverruggende boerenstand voorop en de Euraziatische ganzenpopulaties als het kind van de rekening. En wij menen nog altijd in een beschaafd land te leven?

Ongenuanceerd egoïsme

Men zou er onderhand moedeloos van worden om telkenmale de strijd tegen het ongenueanceerde egoïsme van jagers en boeren versus ons gemeenschappelijke natuurbezit van voren af aan te moeten voeren. Alsof er in de voorbije veertig jaar geen honderden excessen aan de kaak gesteld werden, die soms uitliepen op regelrechte oorlogen, zoals met name in de Ooijpolder, op het Kampereiland, in de Noordoostpolder en op talloze andere plaatsen. Want het stringente paal en perk stellen aan de ganzenjacht in de oorspronkelijke Flora- en faunawet was natuurlijk niet zomaar uit de lucht komen vallen. Daarvoor waren en zijn er oneindig veel méér argumenten aan te voeren dan het uitgekauwde gekanker over uit de duim gezogen schade, die door bibliotheken vol onderzoeksrapporten gemakkelijk kan worden weerlegd. Maar met een overheid die onwillig, blind en doofstom blijft voor zinnige argumenten, een zelfbenoemde Advocaat van de Wilde Vogels te Zeist die voornamelijk opvalt door zich te hullen in een oorverdovende stilte, een raaskallende en duur betaalde 'wetenschappelijk adviseur' en een schietgeil jagersgilde dat nog nooit ook maar één positieve noot aan het natuurbeheergebeuren heeft toegevoegd, raken onze wilde ganzen steeds verder aan lager wal. Het wordt dus de hoogste tijd dat het wrakke Schip van Staat eens duchtig gaat keren.

De herintroductie van de otter in Nederland met Argusogen bekeken

DOOR LOWIE E. VAN LIERE EN BRAM E. VAN LIERE

De otter is terug in Nederland! Het symbool 'dat het goed was' en een indicator voor omgevings- en waterkwaliteit. Vanaf 2002 zijn er otters uitgezet in Noordwest Overijssel. Internationale richtlijnen zijn daarbij zeer ruim geïnterpreteerd. Ging het goed en gaat het goed? Velen eindigden onder een auto of liepen gewoon het gebied uit. Eén kwam zelfs in Osnabrück terecht, overigens ook onder een auto. Regelmatig moesten er nieuwe otters bijkomen, nu nog steeds. Toch dreigt al inteelt. Hoe nu verder? De reïntroductie had beter achterwege kunnen blijven, in het belang van de otter!

Introductie

Omstreeks 1900 waren er nog zo'n 700 otters in vrijwel geheel Nederland. Jacht verminderde dat tot een stuk of 20 totdat in 1942 de Duitse bezetter de jacht verbood. Dat had een positieve invloed op de populatie, die in begin zestiger jaren een kleine 100 bedroeg.

Verandering en inkrimping van leefgebieden, bijvangst in visuiken, toename van de verkeersdrukte en vermindering van de reproductie door gifstoffen deden de populatie verminderen tot enkele otters midden jaren tachtig. Bij de gifstoffen waren het vooral polychloorbifenylen (PCB), die zich

ophoopten in sedimenten, en daardoor ook in vissen waar de otter zeer sterk van afhankelijk is. In 1988 sneuvelde de laatste otter in het verkeer en werd de otter uitgestorven verklaard.

De terugkeer van de otter in Nederland

Door het enthousiaste initiatief van de SON (Stichting Ottercentrum Nederland) werd een groep particuliere stichtingen, overheid en industrie met elk een eigen doelstelling bijeengebracht om de herintroductie van de otter voor te bereiden. Naast de terugkeer in de omgeving waar de otter thuishoort was één van de andere doelstellingen een graadmeter voor de kwaliteit van het water, een toetssteen voor het overheidsbeleid. Ook de otter moest meedoen. Van een schuwe moorddadige rover werd hij 'omgeturnd' in een sympathiek, speels dier met menselijke trekjes, dat waakt over ons zoete water. Met zekerheid werd gemeld dat de otter niet op eigen gelegenheid van Duitsland naar

Nederland zou kunnen komen. Het leidde tot Aqualutra, waar naast de educatieve functie een tiental dieren gekweekt en gereed gemaakt zou worden voor herintroductie. Echter, otters gereed voor herintroductie kwamen er helaas niet uit voort, ondanks de vele miljoenen guldens, die eraan gespendeerd werden. Men besloot tot een alternatief: uiteindelijk werden in 2002 de eerste otters, uit wildvang, kweek en opvangcentra uitgezet onder het toezien van de staatssecretaris van LNV. Zij zag al voor zich dat otters spoedig van de Wieden naar de Biesbosch zouden lopen. Het wel en wee van de otters werd weergegeven op www.terugkeer.nl, een site die overigens al in 2005 stopte. Het samenwerkingsver-

band van stichtingen, overheid en industrie verdween door onderlinge onenigheid. Staatsbosbeheer nam de touwtjes in handen, samen met onderzoekers van Alterra die de herintroductie van het begin af aan, onder anderen via telemetrie, volgden. Ook zij hebben een website over het verloop van de herintroductie

<http://www.alterra-research.nl/pls/portal30/docs/folder/otter/framenl.htm>

Ging het goed en gaat het goed?

De genoemde verslaglegging op Internet is niet altijd volledig, vandaar dat ook gebruik is gemaakt van gegevens uit kranten, tijdschriften en andere Internet-sites.

Overzichtstabel otters in Nederland 2002-2007

Gevangen (in ieder geval)	33
<i>Sommigen gingen dood tijdens de vangst, anderen waren ongeschikt voor uitzetting. Het is niet altijd even duidelijk wat met hen is gebeurd.</i>	
Uitgezet vanuit wildvang	16
<i>Wildvang is nu verboden o.a. omdat landen waar otters waren gevangen lid werden van de EU, waar strengere regels gelden m.b.t wildvang van otters.</i>	
Uitgezette otters afkomstig uit opvangcentra, kweek of dierentuinen	13
Uitgezet (totaal)	29
<i>15 in 2002, 5 in 2004, 2 in 2005, 4 in 2006 en 3 in 2007; op 23 november 2007 de laatste.</i>	
Geboren	29
Dood tijdens vangst	5
Dood in het verkeer (één zelfs in Osnabrück; geteld zijn uitgezette en hier geboren dieren)	14
Dood in het verkeer (zwerfers uit Duitsland of ontsnapt uit particulier bezit)	2
Overleden aan kanker	1
Dood gevonden (infecties door vechtpartij geconstateerd)	1
Verdronken onder het ijs (een tamme otter uit een dierentuin)	1
Teruggevangen vanwege een ontsteking	1
Dood gevonden in muskusrattenhol, doodsoorzaak onbekend	1
<i>Een tamme otter die eerder een kind beet en ook teruggevangen zou worden</i>	
Weggetrokken uit het gebied en opgegeven voor de populatie	7
<i>Hiervan zijn er slechts 2 (dood door verkeersongeval) van teruggevonden ondanks zoektochten met vliegtuigen uitgerust met telemetrie. De 'vertrokken' dieren waren vijf jaar af ouder, en dus ongeschikt voor uitzetting.</i>	
Aanwezig volgens tellingen Alterra op 30 oktober 2007	22
<i>In het uitzetgebied waren 4 en 16 aanwezig. Eén van de mannetjes was vader van 14 nakomelingen, een ander van 7 nakomelingen. De genetische diversiteit is afgelopen jaren teruggelopen en loopt nog steeds terug. Inteelt dreigt</i>	
Poot- of lichaamsbeschadiging door vangst of opsluiting	7
Vers afgebroken hoektanden	4
Verlies aan gewicht t.o.v. vangstgewicht	19%
<i>Deze hierboven beschreven beschadigingen betreffen alleen de eerste groep van 15 otters, die in 2002 zijn uitgezet, van later uitgezette otters zijn dit soort gegevens ons niet bekend.</i>	
Getallen in tabel van medio 2002 tot en met 30 november 2007	

Een echte balans is deze tabel niet. Maar samengevat waren in het uitzetgebied over de jaren 2002-2007 in totaal 29 uitgezette otters en 29 geboren otters. In totaal hebben er dus 58 exemplaren een bepaalde periode geleefd of leven er nog. Geconstateerd dood in- (of buiten-) het uitzetgebied tellen we 18 otters. Aanwezig volgens Alterra 22. Van een vijftiental otters hebben we dus geen idee wat met hen is gebeurd. 18 dode otters geconstateerd, maximaal kunnen er meer dan 30 overleden zijn.

Internationale richtlijnen, hoe ruim zijn die geïnterpreteerd?

Nederland heeft zich geconformeerd aan de richtlijnen voor herintroductie van de IUCN-The World Conservation Union. Dat betekent er moet worden gehandeld volgens deze richtlijnen. Wij menen dat aan de IUCN-richtlijnen niet is voldaan en willen dat aantonen via citaten uit de richtlijnen en ons commentaar daarna.

*'The principle aim of any re-introduction should be to establish a viable, free-ranging population in the wild, of a species, subspecies or race, which has become globally or locally extinct, or extirpated, in the wild. It should be re-introduced within the species' former natural habitat and range and should require minimal long-term management.'*¹⁾

'Identification and elimination, or reduction to a sufficient level, of previous causes of decline'. 'Where the release site has undergone substantial degradation caused by human activity, a habitat restoration programme should be initiated before the re-introduction is carried out'.²⁾

'Where the security of the re-introduced population is at risk from human activities, measures should be taken to minimise these in the re-introduction area. If these measures are inadequate, the re-introduction should be abandoned or alternative release areas sought.'³⁾

'Free-ranging' betekent dat de otter ook moet kunnen vertrekken uit het uitzetgebied, zonder daarbij hinder te hebben van allerlei obstakels waarvoor in het uitzetgebied voorzieningen zijn getroffen. Helaas is dat nog lang niet het geval. Ook in het uitzetgebied zijn nogal wat otters in het verkeer gesneuveld. Het ontbreken van voldoende voorzieningen ter bescherming van de otters is ook de reden dat Tsjechië geen otters meer wil leveren voor herintroductie in Nederland. De otter moet natuurlijk ook niet in gebieden terecht komen waar de PCB gehalten in het sediment zodanig hoog zijn dat de reproductie gevaar loopt. Dat is het geval in alle gebieden die afhankelijk zijn van het water van Rijn en Maas. De verkeersdrukte

Otter. Met toestemming overgenomen van website 'Our South-west otter'.

is in grote delen van Nederland groter dan in het uitzetgebied, terwijl die daar al zodanig hoog is dat er al vele dode otters zijn te betreuren. Die verkeersdrukte zal alleen maar toenemen. De otter moet eigenlijk gewoon in de Wieden en directe omgeving blijven.

'A thorough assessment of attitudes of local people to the proposed project is necessary to ensure long-term protection of the reintroduced population, especially if the cause of species' decline was due to human factors (e.g. over-hunting, over-collection, loss or alteration of habitat). The programme should be fully understood, accepted and supported by local communities'.⁴⁾

Er is heel veel communicatie geweest naar de bevolking toe, maar van een onderzoek naar het accepteren en onderschrijven van de herintroductie door de bevolking is ons niets bekend.

'Most species of mammal and birds rely heavily on individual experience and learning as juveniles for their survival; they should be given the opportunity to acquire the necessary information to enable survival in the wild, through training in their captive environment; a captive bred individual's probability of survival should approximate that of a wild counterpart.'⁵⁾

Op 26 november 2007 heeft de Stichting Ottercentrum Nederland aangifte gedaan bij de Algemene Inspectie Dienst van mishandeling van otters. De Stichting stelt dat uitgezette, tamme otters onvoldoende gewend zijn gemaakt aan het leven 'in het wild'. Deze 'hard-release' wordt gezien als mishandeling. De Stichting beroept zich hierbij op de

Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren waar in Artikel 36 staat: 'Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van een zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van een dier te benadelen'. Het enige weerwoord van Staatsbosbeheer tot nu toe in de pers is dat tamme otters snel verwilden. Aangetoond wordt dat niet.

Het enige ethische aspect in de IUCN-richtlijnen is de gezondheid van dieren, voornamelijk in relatie tot de instandhouding van de soort en het welslagen een herintroductie. Dat is een omissie in de richtlijnen. Hoewel ethische aspecten (bijvoorbeeld dierenwelzijn) een rol gespeeld hebben in de discussie voorafgaand aan de herintroductie (Addy de Jongh, SON, persoonlijke mededeling) zijn de resultaten van die discussie niet publiekelijk toegankelijk gemaakt. Door de herintroductie stierven een aantal otters, een aantal kreeg lichamelijke letsel, en alle geïntroduceerde otters hebben zeker ernstige stressverschijnselen ondervonden.

Bij de herintroductie heeft men zich niet gehouden aan de internationale richtlijnen. Het leefgebied van de otter is te beperkt ingevuld; de oorzaken van achteruitgang zijn niet voldoende weggenomen, het draagvlak in de regio is niet getoetst. Bovendien is het aantal uitgezette otters te gering en de manier waarop de dieren zijn losgelaten voldoet niet aan de eisen.

'Wij' willen de otter toch terug, ook in de rest van Nederland

'Men' ervaart de herintroductie van de otter als een groot succes, in ieder geval volgens vele persberichten. Natuurmonumenten ziet de otter graag terug in het Naardermeer. In de Reeuwijkse Plassen wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor herintroductie. De SON heeft een plan gereed voor de terugkeer van de otter in het Groene Hart. Het eiland Tiengemeten is nog maar net teruggegeven aan de natuur of de otter wordt al weer opgetrommeld om er te gaan verblijven. Tiengemeten daargelaten betreft het gebieden met veel en zeer intensief gebruikte verkeerswegen en de gebieden staan en stonden onder invloed van het Rijnwater. Een onderzoeker uit Reeuwijk merkte al op dat het Hoogheemraadschap van Rijnland nodig eens iets aan de waterkwaliteit moet gaan doen. Over waterbodembodem wordt maar niet gesproken, maar daar zitten nu juist de PCB in. 'We' hebben de otter lief en vooral knuffelbaar gemaakt en nu moet hij maar eens terugkomen ook.

Hoe nu verder?

Otters zijn gevangen of gekweekt en daarna uitgezet. Daarbij vielen nogal wat doden en werd het dierenwelzijn aangetast. De IUCN-richtlijnen zijn in onze ogen niet opgevolgd. Na de herintroductie sneuvelde een aanzienlijk aantal otters. Ook de argumenten om de otter te herintroduceren waren niet altijd even zinnig.

- Natuurbeheer. De otter zou zwakke en zieke andere dieren uit het ecosysteem verwijderen. Of deze vorm van 'tuinieren' werkelijk onder natuurbeheer zou moeten vallen, betwijfelen wij.
- De otter als indicator voor een goede waterkwaliteit? Dit lijkt ons weinig zinvol omdat pas na enige generaties aantoonbaar is wat het effect van de PCB in de bodem is op de populatie. Of een top-predator als indicator voor waterkwaliteit mag worden gebruikt zou eens op ethische gronden getoetst moeten worden. Wij hebben er weinig vertrouwen in dat de otter als indicator de toets zal doorstaan.
- De otter, die naar de omgeving van Osnabrück ging en daar omkwam in het verkeer, moet ons wel aan het denken zetten. Het argument dat Duitse otters hier binnen zo'n vijftig jaar niet zouden kunnen komen, wat als één van de argumenten is gebruikt om de herintroductie te bewerkstelligen, is daarmee volledig ontkracht.

De oorzaken van het verminderen van de populatie otters, verkeer en vergif, zijn nog steeds aanwezig. Overigens zijn er niet eens metingen naar PCB in het sediment in het uitzetgebied uitgevoerd, al vraagt de IUCN daar wel om. De otter kreeg geen goede kans op een 'free-ranging population', vanwege het gebrek aan aanvullende maatregelen in de gebieden grenzend aan het uitzetgebied en de verderop gelegen gebieden.

Maar de herintroductie is nu eenmaal een feit. Hoe nu verder? Stoppen met verdere uitzettingen? Het zal de overlevingskansen van de overgebleven 22 otters niet vergroten. Inteelt dreigt nu al. Modelmatig onderzoek van de 'herintroducenten' zelf toonde aan dat er zeker 38 otters uitgezet hadden moeten worden om het project te laten slagen. We hebben er dus nog 16 nodig. Maar ook als dat zou gebeuren, dan blijven onze argumenten overeind dat vele otters een zeer grote kans lopen om te sneuvelen, bijvoorbeeld

in het verkeer. Of omdat ze gebruik maken van hun IUCN 'recht' op een 'free-ranging population' en terecht komen in een nog risicovoller gebied dan het huidige uitzetgebied. Doorgaan of stoppen, het is een duivels dilemma.

De otter is gebruikt voor politieke doelstellingen met betrekking tot natuurbeheer en waterkwaliteit. Als dat geld en draagvlak voor het natuurbeleid heeft opgebracht is dat plezierig, maar niet voor de otter. De in Nederland uitgezette otters waren er waarschijnlijk beter aan toe geweest wanneer ze hadden kunnen blijven in de gebieden of verblijfplaatsen waar ze vandaan kwamen.

De juistheid van ieder getal in de tabel kunnen we met referenties aantonen. Datzelfde geldt voor opmerkingen in de tekst. We hebben een uitgebreide lijst met referenties. Die is op aanvraag voor iedereen verkrijgbaar.

De Wieden. Uitzetgebied van otter in Noordwest Overijssel in 2002. Foto: Archief De Faunabescherming.

De Wieden. Foto: Diederik van Liere.

Naschrift redactie. De beide auteurs van dit artikel zijn medewerker van de Subgroep Ecologie en Ethiek van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, Gasthuissingel 30, 2012 DP Haarlem. Ze zijn te bereiken via email vanliere@xs4all.nl. Meer informatie over de werkgroep Ecologisch Waterbeheer vindt u op http://www.wew.nu/sub_ethiek/php.

Voor de lezers die wat minder bekend zijn met de Engelse taal hebben we de bovenaangehaalde richtlijnen van de IUCN vertaald.

¹⁾ *Het voornaamste doel van een herintroductie moet zijn dat er een levensvatbare, zich vrijelijk bewegende populatie ontstaat van een soort of ondersoort die, of een ras dat wereldwijd of plaatselijk in het wild is uitgestorven of uitgeroeid. De dieren moeten worden uitgezet binnen hun voormalige, natuurlijke leefgebied en ze dienen op de lange termijn zo weinig mogelijk beheer nodig te hebben.*

²⁾ *Vaststellen en elimineren of voldoende verminderen van de oorspronkelijke oorzaken van de achteruitgang van de populatie. Op plaatsen waar het uitzetgebied aanzienlijke schade heeft opgelopen als gevolg van menselijk handelen, dient er eerst een herstelprogramma te worden gestart voordat de herintroductie wordt uitgevoerd.*

³⁾ *Op plaatsen waar als gevolg van menselijke activiteiten de veiligheid van geherintroduceerde dieren in gevaar komt, dienen maatregelen te worden genomen om die activiteiten te minimaliseren. Als deze maatregelen onvoldoende effect hebben, zou de herintroductie gestaakt moeten worden of zouden er alternatieve gebieden moeten worden gezocht voor het uitzetten.*

⁴⁾ *Om op de lange termijn de bescherming van de geherintroduceerde dieren veilig te stellen dient er nauwkeurig te worden vastgesteld hoe de lokale bevolking tegenover de herintroductie staat. De geldt vooral wanneer de oorzaak van de achteruitgang van de soort gelegen is in menselijk handelen (bv. te veel bejagen, vangen of verzamelen, veranderen of vernietigen van het leefgebied). Het herintroductie- programma dient volledig begrepen en gesteund te worden door de lokale bevolking.*

⁵⁾ *De meeste soorten zoogdieren en vogels zijn voor hun overlevingskansen in het wild erg afhankelijk van de individuele ervaring die ze als jong dier hebben opgedaan. De dieren moeten de gelegenheid hebben gehad om deze informatie tot zich te nemen door middel van training tijdens hun gevangenschap. De kansen om te overleven van een uitgezet, in gevangenschap opgegroeid dier zouden de overlevingskansen van een een in het wild opgegroeid dier zo dicht mogelijk moeten benaderen.*

Zwijnen slachtoffer van wilde verhalen en slecht onderzoek

NIKO KOFFEMAN

De overheid baseert zich niet op gedegen onderzoek bij de vaststelling van haar beleid rond het afschot van wilde zwijnen. Het 'onderzoek' naar de schade door wilde zwijnen leverde 39 klachten op waarvan er niet één werd nagetrokken. Het aantal aanrijdingen waarbij wilde zwijnen betrokken waren bleek gebaseerd te zijn op niet verifieerbare informatie. En onderzoek naar bijvoeren van zwijnen op de Veluwe werd verricht per telefoon zonder één stap in de Veluwse bossen te zetten.

De overheid is slecht geïnformeerd over de uitvoering van het afschotbeleid van wilde zwijnen. Ze verwaarloost daarmee het algemeen belang. De verhalen over uitdijende en schadelijke zwijnenpopulaties die de ronde doen zijn niet gebaseerd op deugdelijk onderzoek. Over de draagkracht van de Veluwe bestaat veel onduidelijkheid. De onheilspfetiën variëren van een aanwas tot 10.000 zwijnen bij een Nunspeetse wethouder tot 100.000 zwijnen in fantasieën in De Nederlandse Jager. De overheid gaat in haar beleid uit van een gewenste voorjaarsstand van 835, maar dat aantal wordt door prof. Herbert Prins uit Wageningen naar het rijk der fabelen verwezen. Het getal is volgens Prins in 1970 vastgesteld en gebaseerd op de inzichten over natuurlijke dichtheid van de jaren zestig en zeventig. "Het suggereert dat we het systeem en de natuurlijke aantallen kennen, maar eigenlijk kennen we die amper."

Rennende zwijnen in het Kroondomein. Geurt Besseling

Schademeldpunt

Wat we weten is dat de zwijnenpopulatie al 30 jaar groeit, maar naar de oorzaken daarvan is geen deugdelijk onderzoek gedaan. In plaats van serieus onderzoek, voert de overheid een hetze tegen zwijnen. Gelderland opende een 'schademeldpunt zwijnen' om de aandacht van de minister te vestigen op het probleem. Ondanks paginagrote oproepen van de provincie bleef het aantal schademeldingen beperkt tot een schamele 39. Wat omgewoelde tuintjes in het buitengebied, omgewoelde grasvelden op campings-zonder-deugdelijk-hekwerk. Campings die toeristen lokken met de belofte dat er zwijnen nabij het kampeertrein te zien zijn. Geen enkele schademelding werd geverifieerd, wel werd de 'schade' hoog van de toren geblazen. De aanrijdingcijfers die Gelderland hanteert blijken niet verifieerbaar. Op een verzoek van de Faunabescherming om inzage in de aanrijdingcijfers, meldde de provincie niet over zulke cijfers te beschikken. Desondanks sloeg de provincie alarm met cijfers van een door jagers gerund particuliere bureautje.

Onderzoek?

Het onderzoek naar de vraag of er illegaal wordt bijgevoerd op de Veluwe, werd ondergebracht bij Oord Faunatechniek in Groningen dat z'n onderzoek vooral liet bestaan uit

surfen op internet en bellen met terreineigenaren. Conclusie van dit onderzoek waarvoor geen stap in het veld werd gezet: "er wordt niet bijgevoerd".*) Alleen de gemeenten Ermelo en Nunspeet achten het mogelijk dat er illegaal wordt bijgevoerd door jagers. Precies de gemeenten die moord en brand schreeuwen over zwijnenoverlast. Hoog tijd voor onafhankelijk onderzoek naar de vraag hoeveel zwijnen de Veluwe zonder problemen kan huisvesten. Ecologen uit Groningen en Wageningen gaan er vanuit dat een natuurlijke draagkracht van tenminste 7.000 zwijnen heel goed denkbaar is. Onderzocht zou ook moeten worden hoe het kan dat de geslachtsverhoudingen volkomen scheef zijn. Te veel zeugen waardoor de voortplantingscapaciteit groot blijft. Hoe kan het dat er geen populatie- of afschotproblemen zijn bij Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of in het Kroondomein maar wel in gebieden met particuliere jachtcombinaties? De Faunabeheereenheid heeft haar wettelijke, regulerende taak kennelijk verzaakt.

Evenwicht

De Provincie hoort schademeldingen op het bordje van de Faunabeheereenheid te leggen. Nalatigheid behoort niet beloond te worden, maar bestraft. Een overheidsinstantie

die haar taak verzaakt en daarmee schade veroorzaakt aan burgers, is op grond van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek aansprakelijk.

Ecologen geven aan dat stoppen met menselijk ingrijpen de beste oplossing zou kunnen vormen. Zodra mensen geen belang meer hebben bij afschot van zwijnen, zullen de geslachtsverhoudingen zich herstellen en zal een natuurlijk evenwicht kunnen ontstaan. Daarvoor zijn geen predatoren noodzakelijk. Voedselaanbod en ziekte werken regulerend. Wanneer de natuurlijke hiërarchie in de zwijnenpopulatie niet meer kapot geschoten wordt, zal er meer rust in de populatie ontstaan en zal ook de verkeersveiligheid op de Veluwe kunnen verbeteren. Zo er al afschot nodig is, dient dat te worden uitgevoerd door professionals zonder persoonlijk belang. En dat pas nadat eerst - hetgeen de wet voorschrijft - diervriendelijke alternatieven zijn onderzocht. We kunnen daarbij denken aan het 's nachts verlagen van de maximumsnelheid in risicogebieden in september en oktober, het plaatsen van hekken en wildroosters bij op- en afritten van snelwegen en een verbod op het afschieten van oudere, ervaren dieren, die zorgen voor rust in de groep.

Zoals de uitvoering van het euthanasiebeleid bij mensen niet verpacht wordt aan de hoogstbiedende liefhebber, zo moeten ook zwijnen beschermd te worden tegen hobbyjagers.

Jonge zwijntjes. Foto: Geurt Besseling

Jagers hebben de populatie kennelijk uit de hand laten lopen. Ze zijn vergelijkbaar met een pyromaan die eerst brand sticht en vervolgens vraagt te mogen helpen blussen. Wie oog heeft voor de Veluwe en de zwijnen, vraagt om serieus onderzoek, niet om drukjacht.

Niko Koffeman is bestuurslid van de Fauna-bescherming en senator voor de Partij voor de Dieren.

Noot: *) Meer informatie over dit rapport kunt u lezen in het artikel 'De Faunabescherming hekelt rapport van Oord Faunatechniek' elders in dit blad.

*Zwijnen nemen een bad in het mulle zand.
Foto: Archief De Faunabescherming*

Om de lezers van Argus een indruk te geven van hoe er in de jagerswereld wordt gedacht en gesproken over 'drukjacht' heeft de schrijver van dit artikel een Duits jachtboek onder de loep genomen. In het Jagdsachbuch van Erich Böhm (1997) wordt haarfijn uit de doeken gedaan hoe en wanneer het jagersinstinct in de winter ontwaakt en wat de gevolgen daarvan zijn. Lees en huiver...

Jachtpraktijk in het zwartwildterrein

HEINZ STOCKMANN

Het jagershart lacht

Na de zomerse en najaarse bers- en aanzitjachten komt de winter steeds dichterbij. De bomen verliezen hun blad en men kan in de kale bosopstanden kijken. Bossen en velden zijn met sneeuw bedekt en voor het geoefende jagersoog open als een opengeslagen boek. Overal wildsporen; het jagershart lacht.

Waren de zeugen in de zomer hoogpotig en smal, nu hebben ze een zwarte wintermantel aangetrokken en zien er breed, gedrongen en oer-authentiek uit.

De aanblik van deze borstelige dieren in hun winterzwart pak laat niet alleen het hart van de gelegenhedswijnenjager, maar ook en steeds weer opnieuw dat van de ervaren zwartwildjager sneller kloppen. Gespannen wachten de jagers op de eerste sneeuw voor het uitvoeren van de drukjacht en insluiting van het wild, evenals de noodzakelijke voorwaarden zoals een getalsmatig goede wildstand.

Er is niets vervelender, dan wanneer de een na de andere drift verloopt als een drift zonder buit. Doch als de honden aanslaan, worden de drijvers plotseling luidruchtiger en meer opgewonden en ondervinden de wachtende schutters een spanning, die de drukjacht de zo geliefde, onvergetelijke atmosfeer verleent. Her en der een schot, takken kraken onder de stap van het zware wild. Uiteindelijk in zicht en schot. Onvergetelijk beleven.

Maar hoe verlopen deze jachten na aanvang, drukken en insluiten? Welke noodzakelijke voorwaarden moeten er zijn. Ten eerste, zoals bij alle andere jachtmethoden ook, een

goede wildstand, ten tweede sneeuw. En ten derde zijn er goede kogelschutters nodig, ervaren drijvers en scherpe honden. (...)

Zoals uit de praktijk is gebleken, komen wat betreft de gezelschapsjachten, bij de aanzitdrukjachten de meeste bemachtigde zwijnen op het tableau. Alleen de zuivere aanzitjacht overtreft in aantal stuks wild en aantal trefers de aanzit-drukjacht.

Commentaar van de schrijver: In het citaat hierboven wordt duidelijk gemaakt dat het de jagers te doen is om de gezelligheid onder elkaar, de sfeer in de winter en het feit dat de zwijnen er in dat jaargetijde mooier uitzien en zwaarder zijn. Schilderijen en sfeerverhalen over de wilde zwijnenjacht spelen zich steevast af in herfst of winter. Volgens Geert Groot-Bruinderink (zwijnendeskundige van Alterra) moet populatiebeheer plaatsvinden in de zomermaanden vóór de mastval. Jagers hebben daar geen boodschap aan, omdat dit niet past bij hun beleving van de 'zwart-wildjacht'. Het gaat uiteindelijk om de kick en om niets anders dan dat.

Een bizar ritueel: Nadat de slachtoffers van de jacht dag hun laatste adem hebben uitgeblazen trekt de 'fanfare' over het slagveld heen.

Herintroducties van wilde dieren

JAN BOUTERSE

Op 12 februari werd in Ede een symposium gehouden over herintroducties van wilde dieren. Dit symposium werd georganiseerd door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, dat momenteel een 'beleidslijn herintroducties' ontwikkelt waarin een zogenaamd 'afwegingskader' wordt vastgesteld. Het symposium vormde het sluitstuk van de consultatie daarover met diverse partijen, waaronder organisaties als de Vlinderstichting, Ravon (amfibieën en reptielen), Alterra, Dierenbescherming en ook Faunabescherming. Enkele sprekers was gevraagd een overzicht te geven van recente herintroducties. Hierdoor werden de aanwezigen 'op scherp gezet' en werd in grote lijnen de problematiek duidelijk van het uitzetten van wilde dieren.

Waar gaat het om bij herintroducties van wilde dieren? Het doel is het stichten of bevorderen van zelfstandige duurzame populaties van diersoorten die in Nederland door menselijke invloeden zijn uitgestorven en waarvan niet te verwachten is dat ze binnen afzienbare tijd op eigen kracht vanuit het buitenland Nederland weer kunnen bereiken. Bij lokale herintroductie gaat het om uitzetten van soorten die elders in Nederland nog wel voorkomen. Dan is er nog de kwestie van het 'bijplaatsen': exemplaren van een soort worden geplaatst bij een kwetsbare populatie, bijvoorbeeld om de genetische variatie van die populatie te verhogen. Voor al deze vormen van herintroductie is een vergunning van het ministerie van LNV nodig. Terzijde: voor wilde planten gelden momenteel geen beperkingen. Het is dus toegestaan een wegberm of heemtuin in te zaaien met zaad van inheemse planten, zonder dat daarvoor aan een of andere overheidsorganisatie toestemming moet worden gevraagd. Dat zaad moet natuurlijk wel rechtmatig verkregen zijn.

Herintroductie: wat en waarom

Terug naar de herintroductie van wilde dieren. Waarom wil men verdwenen soorten terug hebben? Daar zijn verschillende redenen voor. Eén ervan is dat Nederland een bijdrage wil of moet leveren voor soorten die in hun internationale verspreidingsgebied bedreigd zijn. Een andere reden is het

ecosysteemherstel. Daarbij moet je denken aan bijvoorbeeld de bever, die een sleutelrol vervult bij het openhouden van het landschap waar deze soort voorkomt (moerasbossen en beekbegeleidende bossen). Er werden nog twee wat minder duidelijke redenen genoemd als reden voor herintroductie van wilde dieren. De ambassadeursfunctie: een soort is kenmerkend voor een bepaald type natuur. Hiervan is de otter in de laagveenmoerassen een voorbeeld. Hoewel de ecologische invloed van de otter aanzienlijk is (of kan zijn), is deze minder cruciaal voor de ontwikkeling van die laagveenmoerassen. Ten slotte zien terreinbeheerders graag een spectaculaire soort als 'kroon op het werk', bijvoorbeeld de terugkeer van de zeearend in natuurontwikkelingsgebieden. Het gaat hierbij om een grotendeels gevoelsmatig argument om zo'n soort terug te willen zien. Maar vergelijkbare argumenten gaan ook op bij de herintroductie van andere soorten (hamster, raaf, ooievaar).

Vlinders

Irma Wynhoff van de Vlinderstichting gaf een overzicht van de stand van zaken van de herintroductieprojecten van de afgelopen jaren (zie ook Argus 2003:3). Het uitzetten van de zilveren maan in 1993 in het gebied langs de Meije (aan de oostkant van de Nieuwkoopse plassen) is in eerste instantie succesvol verlopen, met bijna een vertienvoudiging tussen 1995 en 2003. Daarna trad

een plotselinge en dramatische achteruitgang op: het gevolg van het vernatten van het gebied, bewust door de beheerder uitgevoerd ten behoeve van de vegetatie. Dit vond de Vlinderstichting bepaald niet leuk, maar geeft wel aan wat de problematiek is: ga je bij het beheer van een natuurterrein uit van één kwetsbare soort of probeer je het hele ecosysteem terug te brengen naar wat het vroeger was. Mijn persoonlijke indruk: het gebied zou misschien beter meer gevarieerd en gefaseerd beheerd kunnen worden, dus sommige delen wat natter, andere wat droger. Hetzelfde geldt voor de bemesting. Alleen verschraling zorgt ervoor dat je in dit soort terreinen op den duur alleen maar vegetaties van veenmos en wollegras ziet. Met de pimpernelblauwtjes in het natuurgebied De Moerputten bij Den Bosch gaat het goed. De soort heeft zich uitgebreid van de oorspronkelijke uitzetplekken naar nabij gelegen graslanden waar de waardplant (pimpernel) in combinatie met de knooppieren voorkomt. Een dramatisch verhaal werd echter verteld over het donker pimpernelblauwtje, dat zich na de herintroductie had geconcentreerd in enkele wegbermen direct buiten het natuurgebied. Hoewel afspraken waren gemaakt met gemeentes en waterschappen over het maaibeheer van die bermen, is er door onoplettendheid of onverschilligheid toch op de verkeerde momenten gemaaid of zijn de bermen voor het leggen van leidingen opengelegd. Het donker pimpernelblauwtje

*Pimpernelblauwtje.
Foto Harm Niesen.*

is in het betreffende gebied nu vrijwel zeker verdwenen. Kleine troost: in het Roerdal in Limburg is een nieuwe populatie ontdekt, waarschijnlijk een uitbreiding van het areaal vanuit het aangrenzende Duitsland. Je kunt je dan ook afvragen of de herintroductie bij 's-Hertogenbosch wel nodig is geweest, nu een nieuwe populatie zich zonder menselijk ingrijpen heeft kunnen vestigen in Limburg.

Irma Wynhoff gaf nog aan dat de lokale herintroductie van de Bosparelmoervlinder in Drenthe is mislukt, waarschijnlijk omdat het leefgebied voor de soort daar te klein was. Maar ook elders in Nederland zijn kleinere populaties van deze soort verdwenen. In het algemeen hebben herintroducties van vlinders op kleine schaal weinig zin, maar moet je bij grotere herintroducties ook rekenen op hoge sterfte en maar een beperkte reproductie in de beginperiode. Irma Wynhoff gaf ook duidelijk haar mening over de ecologische hoofdstructuur (EHS) en de verbindingbanen tussen de natuurgebieden. Volgens haar zullen deze voor vlinders nauwelijks interessant zijn, wanneer het beheer ervan niet nadrukkelijk is gericht op vlinders en de voor deze dieren zo belangrijke wilde planten.

Otters

Hugh Jansman van het onderzoeksinstituut Alterra hield een inleiding over de otter (zie ook de website <http://www.otter.wur.nl/NL/> voor meer informatie). In het kort komt het op het volgende neer. Sinds 2003 zijn er verschillende otters uitgezet en bijgeplaatst

en elk jaar worden er meer jongen geboren. Maar tegelijk werd geconstateerd dat de genetische variatie afneemt: alle 17 jongen uit 2007 bleken dezelfde vader te hebben. Andere ottermannetjes zijn gaan zwerven, met het onvermijdelijke gevolg dat er verschillende werden doodgereden. Als oplossing wordt voorgesteld een natte verbindingcorridor in te richten naar Duitsland toe, waar we de dichtstbijzijnde otterpopulaties kunnen vinden. Bij de herintroductie van de otters is uitgebreid gewerkt

aan het vergroten van het draagvlak voor dit project. Vooral vissers waren wantrouwend, maar er is overeenstemming bereikt over het aanpassen van de fuiken. Discussie ontstond op het symposium over de kwestie van de dierproeven. De uitgezette otters zijn namelijk voorzien van een in de buikholte geïmplanteed zendertje (onder narcose ingebracht). Voor dierproeven gelden allerlei regels, zo ook voor het vangen van wilde dieren. Omdat Letland - waar de uitgezette otters vandaan kwamen - nu in de EU is opgenomen, mogen er met de oude methode, het gebruik van pootklemmen, geen exemplaren meer worden gevangen. Daar zijn wij, als De Faunabescherming, natuurlijk blij mee, maar het heeft wel consequenties voor het bijplaatsen van otters. Vorig jaar was er commotie ontstaan, waarbij de Stichting Otterstation Nederland te Leeuwarden Staatsbosbeheer beschuldigde van voortdurende mishandeling van otters. Onder verantwoordelijkheid van SBB was in november opnieuw een tamme otter door middel van een onverantwoorde hard release uitgezet in het herintroductiegebied. Het komt er volgens het Otterstation in dit geval op neer dat een otter, die niet voorbereid is op het leven in het wild, pardoes wordt uitgezet in de vrije natuur. Los van het feit dat dit slecht is voor de dieren zelf en voor hen een groot risico met zich mee brengt qua overlevingskansen, is een dergelijke manier van uitzetten niet geoorloofd. De Internationale Richtlijnen voor Herintroductie van de IUCN geven duidelijk aan dat er in het geval van geschikte dieren uit gevangenschap, uitgegaan moet worden van een zogenaamde soft release. Daarbij wordt gebruikgemaakt van een uitwenningsprocedure in een grote uitwenningskooi. Hierin worden de dieren gewend aan

De beaver is één van de soorten waarover momenteel door het ministerie van LNV wordt nagedacht als het gaat om herintroductie. Foto: Pieter Eibers.

*Donker pimpernelblauwtje.
Foto Harm Niesen.*

het leven in het wild. Pas na een succesvolle aanpassing kan de kooi worden opgezet en kan het dier de vrijheid opzoeken. Enige bijvoeding in de kooi, die open blijft staan, vindt daarna nog enige tijd plaats. (Bron: www.klufters.nl, waarop meer informatie over de otteruitzettingen is te vinden). Hoe het ook zij, aan het hele otterherintroductieproject' zitten de nodige haken en ogen. Voor hoeveel mannetjes is er plaats in het gebied? De resultaten van het monitoren met zendertjes wijzen uit dat de jonge mannetjes over grote afstanden gaan zwerven, met sterk verhoogde kans op ongevallen als gevolg van aanrijdingen of de verdrinkingsdood in niet-aangepaste fuiken.

Afwegingskader

Het beleid van de overheid met betrekking tot herintroducties is in grote lijnen terughoudend. Men ziet liever dat dieren op eigen kracht Nederland weer bereiken. Dat kan worden bevorderd door bijvoorbeeld het veiligstellen en het verbeteren van de kwaliteit van de natuurgebieden en uitbreiding van de verbindingzones tussen deze gebieden. Als er een voorstel voor een herintroductieproject binnenkomt, wordt dat getoetst aan een afwegingskader, dat in grote lijnen neerkomt op: hoe belangrijk is het project? Hoe bedreigd is de soort? Wat zijn de ecologische kwaliteiten van het gebied waar de dieren worden uitgezet? Maar ook: hoe urgent is de noodzaak van herintroductie? Zou de soort binnen een periode van 20 jaar toch niet vanzelf Nederland bereiken? En vervolgens: wat zijn de ecologische consequenties van een herintroductie en de gevolgen voor de flora en andere diersoorten in een gebied? Ten slotte zijn er de organisatorische zaken: is er voldoende kennis en mankracht aanwezig om een herintroduc-

Donker pimperlblauwtje. Foto Harm Niesen.

tieproject over een langere periode te begeleiden?

Op het symposium werden vragen gesteld over dat afwegingskader. Zoals over de consequenties van de noodzaak van het over een langere periode bijplaatsen van dieren. Hoeveel beginsterfte is acceptabel? Waarom is gekozen voor 20 jaar als referentieperiode om te zien of een soort Nederland zelf kan bereiken? Welke soorten gelden als inheems? Wat betreft dat laatste: het jaar 1900 is als referentie gekozen: Als inheems worden soorten beschouwd die in 1900 in Nederland in het wild voorkwamen.

IUCN-richtlijnen

Nederland is gebonden aan de in 1995 vastgestelde richtlijnen van de IUCN (International Union of Conservation of Nature) voor wat betreft de herintroductie, bijplaatsing of verplaatsing van dieren. Het gaat te ver om op deze plek al deze richtlijnen op te sommen, daarom een kleine selectie. De taxonomische status moet zo goed mogelijk worden onderzocht te bepalen om welke ondersoort het gaat en hoe het staat met de genetische variatie. Overigens: het herintroductieproject van de otters is het eerste waarbij de genetische eigenschappen van de dieren systematisch in kaart worden gebracht. De IUCN-regels zijn door De Faunabescherming ook geciteerd in het proces dat de stichting had aangespannen tegen het uitzetten van korhoenders op de Hoge Veluwe. Het gaat om een andere ondersoort, vermenging met de populatie in Salland was geenszins uitgesloten. Maar ook: was er wel voldaan aan de voorwaarde dat wij weten waarom de korhoenders op de Veluwe zijn uitgestorven?

Een ander IUCN-punt betreft de beschikbaarheid van geschikte uitzetemplaren. Die moeten bij voorkeur afkomstig zijn van wilde populaties, die door het wegvangen van de uit te zetten dieren niet in gevaar

gebracht mogen worden.

Bij gebruik van dieren uit gevangenschap moeten deze afkomstig zijn uit een populatie die is gefokt volgens de modernste inzichten op het gebied van demografie en genetica. Herintroducties mogen niet worden uitgevoerd omdat er een overschot is aan gefokte dieren. In de IUCN-regels vinden we ook de kwesties betreffende het sociaal-economische en sociaal-maatschappelijke draagvlak. Dat draagvlak, de acceptatie door de plaatselijke bevolking, moet er zijn. En er moeten compensatieregelingen worden getroffen als er sprake is van niet te vermijden schade. Ook wordt aangegeven dat er een duidelijk tijdpad moet worden aangegeven wanneer een project eventueel moet worden herzien of gestopt. Maar in principe gaat het herstel en de bescherming van het leefgebied van de soort door, zolang dat noodzakelijk is. In de discussie werd ingegaan op de kwestie van het realiseren van voldoende draagvlak: moet je daarbij voorzichtig 'masserend' te werk gaan - zoals nu meestal gebeurt - of zijn er ook situaties waar je de betrokkenen voor een voldoende feit stelt. Dat laatste gebeurt immers ook met grote infrastructurele werken, zoals de aanleg van snelwegen en spoorlijnen.

En ten slotte

En ten slotte

Ik kon niet aan de indruk ontkomen dat het opstellen van de beleidslijn herintroducties door het ministerie van LNV wat te laat komt: de belangrijkste introductieprojecten liggen immers al achter ons. Van de betrokken ambtenaren kreeg ik maar van twee herintroducties te horen waarover nu wordt nagedacht: bevers en boomkijkers. Dat betekent niet dat De Faunabescherming niet meer kritisch zal blijven volgen wat er in het veld en op het ministerie van LNV gebeurt.

Ook bij lokale herintroducties en bijplaatsingen kan er van alles misgaan.

Op het symposium bleven een paar fundamentele zaken onderbelicht. De noodzaak tot herintroductie van wilde dieren is vaak nogal onduidelijk: met termen als 'ambassadeurs-

functie' of 'kroon op het werk' kun je alle kanten op en kun je straks zelfs compleet uitgestorven dieren (mammoet, sabeltandtijger) weer in beeld brengen als we wat verder zijn met celkerntransplantaties. Hoe tragisch het ook is dat er dieren uitsterven, het blijft vreemd dat er heel veel energie wordt gestoken in herintroducties terwijl tegelijk andere nieuwkomers te vuur en te zwaard worden bestreden. En dat terwijl de schade die deze dieren aanrichten vaak gering is. De belangrijkste misvatting is dat we misschien gaan denken dat we goed met natuurbeheer bezig zijn als een herintroductieproject goed verloopt.

Waar liggen de echte, bepalende problemen? Wij zijn op dit moment in Nederland nog steeds bezig met massale natuurvernietiging, versnippering van gebieden door de aanleg van nieuwe wegen en uitbreidingen van steden en dorpen. Intensief beheerde landbouwgebieden (en intensief beheerd zijn ze bijna allemaal) zijn maar voor een heel beperkt aantal wilde dieren- en plantensoorten interessant en die kunnen zich daar dan vaak uitgebreid uitbreiden, worden dan ook veelal als schadelijk gezien en dus bestreden. Nederlandse natuurgebieden ontwikkelen zich meer en meer als speelterrein voor mountainbikers, ruiters, hondenuitlaters en hardlopers. Ga maar eens op een zonnige middag wandelen in de duinen of ergens op de Veluwe. De intensiteit van de recreatie is in de afgelopen jaren enorm toegenomen. Wat willen we dan? Dat er toch weer korhoenders gaan vliegen op de Veluwe, otters bij Otterlo worden gezien en bevers bij Beverwijk?

¹ Uitgebreide informatie over het herintroductieproject van de otter vindt u in het artikel van Van Lier en Van Liere elders in dit nummer van Argus.

Zilveren maan.

Foto: Archief De Faunabescherming.

De buit van de Vos

Het sprong door een glazen deur, vernielde de meubels en viel de bewoonster aan. Agenten hebben het razende dier doodgeschoten.

Bron: BN De Stem

Plezierjacht

Aan het gedrag van dieren is goed te zien wanneer er weer massaal jachtpartijen plaatsvinden. Er heerst grote onrust onder de dieren in het veld. Opgejaagde dieren rennen in paniek een verkeersweg over of gaan dwars door een huis om zo aan jagers te ontkomen. Ook het voeren van in het wild levende dieren maakt slachtoffers gezien de berichten uit de media. Onlangs is er op Park de Hoge Veluwe een vos afgeschoten die door fotografen tam zou zijn gemaakt.

Een wild zwijn heeft donderdagmiddag een bezoek aan Nijmegen-Oost niet overleefd. Volgens de politie hadden bewoners van de bosrijke wijk Kwakkenberg woensdagavond de aanwezigheid van het dier al gemeld. Toen het dier de volgende dag midden in de woonwijk werd gesignaleerd, werd het door een jachttopziener doodgeschoten. Het wilde zwijn werd gevoerd en was daarom niet bang voor mensen, aldus de jachttopziener. Het zwijn liep zelfs in de tuintjes van de huizen.
Bron: Omroep Gelderland

Wilde zwijnen

In Duitsland zijn twee zwijnen op de vlucht geslagen voor jagers en daarbij door gesloten ramen en terrasdeuren van een woonhuis gesprongen. De dieren maakten deel uit van een kudde die in paniek door een woonwijk van het dorp Sweningen rende. De schade loopt in de honderden euro's. De verantwoordelijke jagers hebben beloofd de materiële schade te vergoeden.

Bron: Noord-Hollands Dagblad.

Och, de verzekering zal de schade wel dekken. Jagers zitten daar niet mee. Het wordt pas echt vervelend voor ze als ze hun jachtakte kwijtraken.

Ook in het Duitse Langgons vlak bij Giessen heeft een wild zwijn een woning verwoest en de bewoonster aangevallen. Het dier was voor een drijfjacht het huis in gevlucht.

Illegale handel in dieren

In Eindhoven is een man opgepakt wegens het illegaal exporteren van dieren. De aanhouding is onderdeel van een groter en langer lopend onderzoek waarbij meer zaken aan het licht kwamen. De dieren, waaronder vogels en herten, werden zonder de juiste papieren vooral naar Arabische landen geëxporteerd, aldus de politie.

Bron: Brabants Dagblad

In de Antwerpse gemeente Deurne en Nijlen werden bij controles respectievelijk 45 en 25 beschermde zangvogels in beslag genomen. Dat meldt het agentschap voor Natuur en Bos Antwerpen.

In een tuin van een man stond een voliere en een mistnet dat hij gebruikte om beschermde en zeldzame zangvogels te vangen en op te sluiten. De vogels waren alleen voorzien van een frauduleuze pootring, die dient om de schijn van legale kwekerij op te houden. Beide betrokkenen verkochten de vogels waar ze al gauw 30 euro per exemplaar voor kregen.

De in beslag genomen vogels werden voorzien van een wetenschappelijke ring van het Belgische ringwerk en dezelfde dag nog in vrijheid gesteld.

Bron: Het Belang van Limburg

Celstraf voor jager

Een jager uit Maastricht is veroordeeld tot drie maanden cel en honderd uur werkstraf voor het vergiftigen van roofvogels en het doodschieten van een das en een vos op zijn eigen grondgebied. De man moet 2500 euro boete betalen. Daarnaast moet hij zijn jachtakte inleveren, en dat vindt de jager nog het ergste. *Bron:* Het Belang van Limburg

Illegale vangkooi

In de polder bij Zwanenburg is een grote vangkooi gevonden, die meestal wordt gebruikt om vossen te vangen. De kooi is twee

meter lang en 70 cm hoog. De kooi werd gevonden naast het waterzuiveringsbedrijf in Zwanenburg. Bij de kooi lagen resten van dode vogels en kadavers van konijnen. De provincie heeft een onderzoek ingesteld naar de herkomst van deze illegale vangkooi.

jacht met pijl en boog

Een groeiend aantal Belgische jagers pakt weer pijl en boog om zwijnen en herten te schieten.

De Waalse federatie van boogjagers is in korte tijd gegroeid tot 1500 leden. Een Vlaamse vereniging is op komst. "Het zijn vaak jagers die de jacht met geweer beu zijn. Een geweer is niet echt eerlijk tegenover het wild en heel gemakkelijk", zegt de voorzitter van de vereniging. "Boogjagers besluiten het wild, tegen de wind in. Op 15 meter terwijl je het everzwijn in het wit van de ogen kijkt, laat je de pees trillen. Met een welgemikt schot zakt zo'n dier meteen neer." De meesten gaan voor de boogjacht op pad in de Franse Ardennen omdat het daar is toegestaan.

Bron: Metro nieuws

Ook in Nederland hebben we al kennis kunnen nemen van deze vorm van dierenkwellings.

Reigers, eenden en ganzen zijn al doorboord met pijl aangetroffen. In verschillende kranten hebben we de foto's daarvan kunnen zien.

Reddingspoging tijgerpopulatie

India gaat proberen de bedreigde tijgerpopulatie te redden met circa 6 miljard roepie (ruim 100 miljoen euro). Het aantal tijgers in India is gekelderd van ongeveer 40.000 tien jaar geleden naar 1300 tot 1500 nu. Stropers maken jacht op de dieren, die daarnaast worden bedreigd omdat de oprukkende mens hun leefgebied steeds kleiner maakt. Een deel van het geld wordt besteed om dorpjes te verplaatsen, weg van de gebieden waar tijgers leven. Ook komen er acht nieuwe tijgerreservaten bij.

Bron: Noord-Hollands Dagblad

Als u informatie heeft voor deze rubriek of wilt reageren, dan kunt u e-mailen naar de redactie van de Argus. Zie de colofon op pagina 3.

Er bestaat nog steeds de mogelijkheid om eens per half jaar aan het overleg van de anti-jachtgroepen deel te nemen. Deze 'bijpraat-avonden' vinden plaats in Apeldoorn. Meer inlichtingen hierover kunt u krijgen bij Jan van de Berg uit Markelo, tel.(0547) 36 13 22.

Wilde zwijnenbeheer op de Veluwe: Lokvoeren of bijvoeren

De Faunabescherming hekelt rapport van Oord Faunatechniek

DOOR RITA STOCKMANN

Gewenste uitkomst onderzoek stond van tevoren vast.

In opdracht van de provincie Gelderland is aan het bureautje Oord Faunatechniek in Oost-Groningen op 5 december 2007 mondeling opdracht gegeven om vóór de kerstvakantie een rapport op te stellen over de lokvoer activiteiten van jagers op de Veluwe en dan met name over het (bij)voeren van wilde zwijnen, wat de richtlijnen voor bijvoeren zijn en in welke mate de richtlijn mogelijkwijs overtreden kan worden. Per kerende post antwoordt onderzoeker Oord

aan het hoofd Vergunningen en Handhaving van de provincie Gelderland precies wat die wil horen. Oord aanvaardt de opdracht en schrijft alvast het volgende. Waar eigen beheer plaatsvindt, zal het risico op overtreding gering zijn. Op het resterende deel (particuliere jacht) kunnen in principe overtredingen plaatsvinden maar de gevolgen hiervan zijn beperkt. In het rapport zal hij dat uitleggen. Met andere woorden; de conclusie van het onderzoek staat al vast in de offerte.

De Veluwse grofwildjagers, verenigd

in de club "Vereniging Wildbeheer Veluwe"(VWV), waarvan de leden overigens afkomstig zijn uit het gehele land, hebben het voor elkaar gekregen door veel bijvoeren en door bewust een scheve geslachtsverhouding te creëren, in twintig jaar tijd, de zwijnenpopulatie te vermeerderen van 1600 naar 5000 dieren nu. Volgens de jagers wordt het daarom hoog tijd weer ouderwets op zwijnen te jagen door middel van de drijf/drukjacht. Volgens De Faunabescherming moet het bijvoeren worden verboden en moet de provincie ophouden haar oren te

Militaire oefenterreinen
hebben ook mooie plekjes.

laten hangen naar de jagers. Het is immers de provincie die onder vuur ligt nadat zij ontheffing heeft verleend om de omstreken drijf/drukjacht weer nieuw leven in te blazen. En het is de provincie die zich door middel van dit rapport in allerlei bochten wringt om de jagers te laten weggelaten met leugens en bedrog. En dat gaat als volgt.

Onderzoeker negeert Flora- en faunawet

De conclusie van het haastig in elkaar gedraaide rapport is dat de kans dat er teveel lokvoer wordt gebruikt, door 11 van de 13 grote terreineigenaren, als klein tot nihil wordt ingeschat en dat er geen aanwijzingen zijn voor veelvuldige overtredingen van de normen voor het verstrekken van lokvoer: 175 kg per 100 ha. Die norm is overigens door de jagersclub VVV helemaal zelf bedacht en vervolgens klakkeloos door de provincie overgenomen!

Het rapport begint al met de kardinale fout niet de Flora- en faunawet als uitgangspunt te nemen, maar gemakshalve de normen over te nemen die de jagersclub, en in haar kielzog de provincie, in het faunabeheerplan bekoststof heeft. Namelijk dat er voer verstrekt mag worden op wildobservatieplaatsen. Dat is volgens de Flora- en faunawet verboden, maar de provincie laat de jagers, ook op dit punt, gewoon hun gang gaan. Het is typerend dat dit onderzoeksbureautje

vervolgens vlijtig aan de slag gaat met de berekeningen en normen van lokvoergiften volgens het jagersplan. En om de uitkomst van berekeningen nog eens lekker aan te dikken wordt er voorgerekend dat wanneer er massaal en overal zou worden bijgevoerd er 1.575.900 kg zou moeten zijn bijgevoerd om de huidige aantallen wilde zwijnen te krijgen. Maar hoe het nu werkelijk zit met dat bijvoeren wordt ook in dit rapport niet boven tafel gehaald.

Welke instanties jagen op de Veluwe

Het rapport naar de situatie in de Veluwse jachtgebieden is tot stand gekomen zonder dat de Groningse onderzoeker zelf poolshoogte heeft genomen in het veld. Het onderzoek blijkt te bestaan uit surfen op het internet en bellen met terreineigenaren met de vraag of ze denken dat er wordt bijgevoerd. Ongelooflijk dat een overheidsinstantie op zo'n rapport meent haar beleid te kunnen baseren.

In het rapport worden 12 vragen gesteld over beheer en voerbeleid van wilde zwijnen aan 13 terreinbeherende organisaties, die samen 61.510 ha grond bezitten. De hele Veluwe beslaat ruim 70.000 ha. In onderstaande tabel worden de grootste terreinbeherende instanties op de Veluwe genoemd.

Uit de tabel blijkt dat van de 61.510 ha. er 8.000 ha. in het bezit is van gemeenten. De resterende ongeveer 10.000 ha op de Veluwe is in bezit van diverse "kleinere" particuliere eigenaren, zoals Landgoed Deelderwoud, Landgoed Weina, Elspeterbosch (Fam. Van Beuningen), Landgoed Middachten (Graf zum Ortenburg), Landgoed Leuvenum (nazaten van Jonkheer Sandberg) en de jachtparadijzen van houthandel van der Krol en vele andere families die graag de jacht beoefenen. Deze particuliere landgoederen zijn niet in het rapport betrokken.

Op de vraag door wie het afschot plaatsvindt antwoordden de gemeente Apeldoorn, het Geldersch Landschap en Kroondomein Het Loo, dat dit volledig door eigen personeel te laten doen. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten werken met 'vrijwillige' jagers, die deels uit de omgeving komen. Het park De Hoge Veluwe maakt gebruik van 15 betalende jagers en als die het niet naar wens doen, komt het eigen personeel in actie. De overige gemeenten verpachten de jacht variërend van 6 tot 12 jaar. Ook de Dienst Vastgoed Defensie verpacht de jacht aan de hoogst biedende particulieren voor 6 of 12 jaar.

Het in eigen beheer houden van het jachtrecht is nog geen garantie dat de eigenaar het beheer zo natuurlijk mogelijk ter hand neemt. Vaak is het tegendeel waar. Daarvan getuigt het Kroondomein.

Bijvoeren blijft onbespreekbaar

Op de vraag of de respondenten kunnen aangeven hoeveel kilo lokvoer er in eigen beheer wordt verstrekt en of daar bewijsstukken van zijn, valt wat ons betreft het doek. En dat is ook niet verwonderlijk aangezien alle vragen telefonisch moeten worden beantwoord wegens tijdgebrek.

De gemeentejager van Apeldoorn zegt de korrels niet te tellen, maar 3 kg per dag te voeren, waarvan echter geen bewijsstukken zijn. De gemeenten Epe, Ermelo, Heerde en Nunspeet zeggen geen inzicht te hebben in de hoeveelheid lokvoer die jagers op gemeentegrond verstrekken. Geen enkele gemeente is in staat aantallen kilo's te noemen, laat staan dat er bewijsstukken van overlegd kunnen worden. Wel zeggen de meeste zich aan het Faunabeheerplan te houden. Hoe dat dan mogelijk is blijft een raadsel. Als er beweerd wordt geen inzage te hebben in hoeveelheden kun je ook niet zeggen dat er hoogstens 175 kilo per 100 ha gevoerd wordt.

Instantie	Omvang beheergebied
Staatsbosbeheer	14.000 ha
Natuurmonumenten	1 1.000 ha
Kroondomein	10.000 ha
Dienst Vastgoed Defensie	9.000 ha
Nationaal Park De Hoge Veluwe	5.000 ha
Geldersch Landschap	4.500 ha
Gemeente Nunspeet	2.800 ha
Gemeente Ede	2.000 ha
Gemeente Ermelo	950 ha
Gemeente Harderwijk	700 ha
Gemeente Epe	600 ha
Gemeente Heerde	500 ha
Gemeente Apeldoorn	460 ha
Totaal	61.510 ha

Jachtauto met lading voer, helemaal ingericht voor de jacht op wilde zwijnen.

Staatsbosbeheer zegt wel inzicht te hebben in de hoeveelheid lokvoer die op de staatsgronden verstrekt wordt, maar verzwijgt hoeveel dat dan is en geeft verder geen informatie. De Hoge Veluwe laat zich niet uit over aantallen kilo's, maar zegt bewijsstukken in de financiële administratie te houden. Het Kroondomein zegt zoveel te voeren als het Faunabeheerplan maximaal toelaat. Er zijn bewijsstukken. Saillant detail: in zijn postuum gepubliceerde afscheidsinterview meldde Prins Bernhard dat Beatrix de hoeveelheid voer die aan de zwijnen verstrekt werd te kostbaar te vinden, waarop Bernhard besloot de kosten voor zijn eigen rekening te nemen teneinde een voldoende grote populatie over te houden om het jachtplezier maximaal te waarborgen.

Natuurmonumenten voert 160 kilo per 100 ha en zegt daar bewijsstukken van te hebben. Het Geldersch Landschap voert conform het Faunabeheerplan en bewaart de aankoopnota's in de financiële administratie. Het antwoord van de Dienst Vastgoed Defensie is wel heel curieus. Ja, er is inzicht in hoeveelheden lokvoer van particuliere jachtpachters. Hoeveelheden worden niet genoemd en de bewijsstukken zouden zich in de financiële administratie van defensie bevinden.

Alleen Natuurmonumenten geeft dus inzicht in aantallen kilo's en zegt tevens daar bewijsstukken van te hebben. De antwoorden van Apeldoorn, Het Geldersch Landschap en Het Loo geven slechts een indicatie van de hoeveelheden lokvoer. Bewijzen konden alleen telefonisch worden geduid en zijn daarom vaag en niet te controleren.

Alles bij elkaar betekent dit dat voor 45.550 ha ofwel 65% van het leefgebied van de

wilde zwijnen geen betrouwbare gegevens omtrent het bijvoeren bekend zijn. Ook niet na dit rapport.

Onafhankelijke controles blijven uit

Op de vraag op welke wijze en door wie de lokvoer verstrekking wordt gecontroleerd blijven de zegslieden van Apeldoorn, De Hoge Veluwe, Natuurmonumenten en Het Loo het antwoord schuldig.

Het Geldersch Landschap zegt zichzelf te controleren.

De overige gemeenten en de Dienst Vastgoed Defensie controleren steekproefsgewijs en laten de vraag wie er controleert open. Alleen de gemeente Nunspeet zegt te laten controleren door gemeentelijke bijzondere opsporingsambtenaren (Boa's).

Op de vraag of er wel eens onrechtmatigheden zijn geconstateerd wordt óf niet geantwoord óf ontkennend geantwoord.

De gemeente Nunspeet kan zich wel voorstellen dat er sprake zou

Een schiethol bij een zoel op een militair oefenterrein. Het hol is echter niet van militairen maar van jagers.

kunnen zijn van illegaal bijvoeren. Alleen de gemeente Ermelo houdt blijkbaar niet van jokken. Zij antwoordt onomwonden: "Onregelmatigheden? Ja, in de breedste zin ten aanzien van de Flora- en faunawet".

Dat de Provincie Gelderland erg blij is met de conclusie van dit rapport lijkt geen twijfel, want die luidt: "De conclusie is dat er geen aanwijzingen zijn voor veelvuldige overtredingen van de normen voor het verstrekken van lokvoer, dat het hierbij hooguit om incidenten gaat en dat dergelijke incidenten nooit kunnen leiden tot een sterke stijging van de draagkracht en de populatie wilde zwijnen op de Veluwe".

Conclusie

De conclusie van De Faunabescherming dat jagers vrij spel hebben waar het gaat om "beheer" van de wilde zwijnen op de Veluwe en het op grote schaal bijvoeren blijft onverkort overeind. Er is na het lezen van dit rapport alleen nog maar meer twijfel gerezen over de rol van de provincie waar het gaat om kennis, wetgeving en naleving van de Flora- en faunawet. Wie zijn toevlucht zoekt in dit soort dubieuze onderzoeken en daarmee naar de pers stapt om het gelijk van de Provincie te 'bewijzen', bedriegt zijn burgers en zal niet vrijuit gaan in de vervolgdiscussie die wij blijven voeren tot het moment dat de Provincie zich naar behoren van haar taak zal kwijten. Eens te meer is helder dat één persoon, die in dienst van de Provincie in zijn eentje in het veld toezicht moet houden op naleving van de Flora- en faunawet op de Veluwe, hét bewijs van onwil en onvermogen van de provincie Gelderland is. En daar maken jagers dankbaar misbruik van.

Huilen om De Beer: De ondergang van een uniek natuurgebied

PAULINE DE JONG

Recent is het boek getiteld 'Een eersteklas landschap' **De teloorgang van natuurmonument De Beer**, verschenen bij Uitgeverij Matrijs. Oudere Rotterdammers weten nog heel goed dat er ten zuiden van de monding van de Nieuwe Waterweg een schitterend natuurgebied lag. Dit prachtige natuurgebied is echter opgeofferd ten behoeve van de explosieve uitbreiding van de Rotterdamse haven. De schrijver Ed Buijsman, historicus, beschrijft in dit fraai geïllustreerde boekwerk de vele kronkels waarin beleidsmakers, politici en ambtenaren zich draaiden en het machteloze achterhoedegevecht van de natuurliefhebbers.

In het boek wordt zowel het ontstaan als de waarde van dit 1300 ha grote natuurgebied beschreven. De Beer kreeg in de jaren '30 van de vorige eeuw zelfs de officiële status van natuurmonument. Helaas heeft dat niets geholpen.

De auteur beschrijft op een zeer gedegen maar ook zeer leesbare manier hoe het gebied beetje bij beetje werd aangetast en vervolgens geheel werd vernietigd. Tijdens de oorlog werd het gebied ernstig beschadigd door de aanleg van omvangrijke verdedigingswerken als onderdeel van de Atlantikwall. Na de oorlog werd De Beer voor zover mogelijk hersteld. De vogelstand nam weer toe en de aantallen visdiefjes en grote sterns, waar dit gebied vooral door beroemd is geworden, waren begin jaren '50 weer vrijwel op het vooroorlogse niveau teruggekeerd. Maar dan volgt de doodsteek als gevolg van de expansiedrift van de Rotterdamse haven. Deze hele lijdensweg wordt zeer uitgebreid beschreven waarbij gebruik is gemaakt van allerlei bronnen zoals vele brieven, agenda's, stukken en notulen uit diverse archieven. Zo wordt onder andere Jan P. Strijbos geciteerd die in *De Levende Natuur* in 1978 schreef: "Dat het paradijs van De Beer voor goed verloren kon gaan, is een bewijs dat de status van een Natuurmonument niet on-

aantastbaar is, maar opgeofferd kan worden wanneer de belangen van de industrie hoger aangeslagen worden dan die van natuurbehoud. Dat dit onvergefelijke landschap van een unieke bekoering en tevens een studieveld van onuitputtelijke rijkdom vermeld werd, is te wijten aan onjuist inzicht van onze overheid en aan gebrek aan verantwoordelijkheid ten opzichte van ons nageslacht. Het gehele gebied van Europoort werd een verschrikking."

Ook worden antwoorden op kamervragen uit november 1957 geciteerd waarin door de minister van Financiën nog wordt gezegd dat compensatie voor hetgeen verloren zal gaan 'wenselijk' is en dat de 'mogelijkheden hiertoe worden bestudeerd'. Maar eind 1962 wordt het definitieve einde van dit gebied bezegeld zonder enige vorm van compensatie voor de natuur.

In het boek wordt een hoofdstuk gewijd aan het 'beheer' van De Beer. Vermogende heren uit Rotterdam, waaronder havenbaron Van Beuningen, jagen al sinds de jaren '20 van de vorige eeuw op De Beer. Het noordelijk gedeelte van De Beer was koninklijk jachtgebied. Ook daarover worden enkele interessante details vermeld, zoals het volgende: "Op een jachtdag werd er flink gedronken (later vond je de lege flessen in de konijnenholten). Z.K.H. Prins Hendrik was aan het einde niet zo vast ter been en werd dan op een lorry naar de steiger gereden."

De zeer fanatieke jachtopziener van het plaatselijke jachtgezelschap, Willem Pols, die op foto's bijna altijd met een jachtgeweer werd afgebeeld ontving in 1969 uit handen van mr. R.J.E.M. van Zinnicq Bergmann, hofmaarschalk en tevens jagermeester, de eremedaille in zilver van de Huisorde van Oranje. Deze orde wordt verleend aan personen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor het Koninklijk Huis!

Tenslotte wordt een hoofdstuk gewijd aan de prijs van de vooruitgang. 'Eerst welvaart, dan welzijn' sprak burgemeester Van Walsum van

Rotterdam keer op keer. De welvaart werd in gang gezet, maar waar is het welzijn? In het boek wordt aangegeven dat zich inmiddels veel raffinaderijen en (petro)chemische bedrijven in het havengebied hebben gevestigd en dat het containertransport sterk in ontwikkeling is. Het resultaat daarvan was en is dat in dit gebied de slechtste luchtkwaliteit van Nederland voorkomt. Het lot van De Beer is een leerproces geweest. Zo gemakkelijk als De Beer verloren is gegaan, zoveel weerstand roepen de nieuwe uitbreidingsplannen van het Havenbedrijf Rotterdam op. De vraag is echter of het resultaat anders zal uitpakken.

Het boek is een aanrader voor iedereen die de natuur een warm hart toedraagt en kennis wil nemen van de manier waarop via politieke en beleidsmatige weg een uniek stuk natuur ten gunste van de economie kan worden weggevaagd. Er is in dit land al heel veel verloren gegaan. Het is belangrijk dat de laatste restjes natuur behouden blijven.

* In het boek staat een tekening van het huidige Europoort waar De Beer op is ge-projecteerd. Dan valt op dat zich in het hart van het voormalige gebied De Beer op dit moment de kern van de broedpopulaties van zilverbreeuwen en kleine mantelmeeuwen bevindt. Dat ook deze laatste vertegenwoordigers van dit natuurgebied niet met rust worden gelaten en steeds meer in hun voortbestaan worden bedreigd kunt u lezen in het artikel 'Natuur in het Rotterdamse havengebied' in *Argus* nr. 2 van 2007.

'Een eersteklas landschap' De teloorgang van natuurmonument De Beer, Ed Buijsman, 2007.

Uitgeverij: Stichting Matrijs, Utrecht
ISBN 978 90 5345 328 5.
240 pag. €29,95.

Jachthutten.nl

Vandalisme

Om één of andere reden wordt de website "jachthutten.nl" met enige regelmaat in relatie gebracht met brandstichting of vernieling van voor de uitoefening van de jacht bedoelde bouwwerken. Afgelopen maand was dat ook weer het geval. In de buurt van Nunspeet waren een paar hoogzitten ingestort. Onmiddellijk werd weer met het beschuldigende vingertje in de richting van jachthutten.nl gewezen...

Zeven jachthutten op de Veluwe totaal vernield

NUNSPEET - Dierenactivisten hebben volgens pachter en jager Jaap van Ree huisgehouden in de Veluwse bossen. Hij is er van overtuigd dat activisten in de afgelopen maand zeven jachthutten op de Veluwe totaal hebben vernield.

Woensdag deed de Nunspeeter aangifte van de vernielingen bij de politie. De schade loopt in de duizenden euro's. Niet alleen werden de hutten vernield, ook het meubilair in de hutten, voornamelijk hoogzitters, werd kort en klein geslagen. Vier van dergelijke hutten werden vernield in het zogeheten Renteloos Voorschotbos, een gebied van 250 hectare in de gemeente Nunspeet. De andere drie hutten zijn gelegen op het landgoed Welna, de burens van Van Ree.

Volgens de pachter is het absoluut geen kwajongenswerk. Dat gebeurt ook wel eens, maar daar maak ik mij niet druk om. Hier is sprake geweest van een gerichte actie van dierenactivisten.

"De locaties halen ze van het internet. De hutten zijn vrijwel tegelijkertijd vernield", zegt Van Ree, die de vernielingen "behoorlijk vervelend" noemt. "Bovendien draai ik ook nog eens zelf op voor de kosten". Van Ree zegt dergelijke vernielingen nog niet eerder te hebben meegemaakt.

"Ik jaag hier al 40 jaar. Je kunt je er echter niet tegen wapenen", stelt hij berustend. Politiewoordvoerder Bert Top bevestigt de aangifte van de vernielingen. De politie gaat het ook serieus onderzoeken. Bron: De Stentor, 30 januari 2008.

Het is wel duidelijk wat er in bijgaand krantenartikel bedoeld wordt met 'internet'. Echter de redactie van jachthutten.nl neemt in haar welkomspagina duidelijk afstand van vernielingen: "Met de site wil de Faunabescherming de discussie over de jacht in beschermde natuur- en rustgebieden een extra impuls geven. Het is met nadruk niet de bedoeling vandalisme uit te lokken met de onthulling van de plaatsen waar de illegale jachthutten zich bevinden, maar een maatschappelijke discussie op gang te brengen over de privileges die jagers zich menen te kunnen veroorloven door te handelen alsof ze boven de wet staan."